

Protokol nahrávky*

Pamětník: Jiří Srnec

Datum a místo natáčení: 30. 5., 19. 7., 12. 9. a 14. 9. 2017 v Praze

Natočil a zpracoval: Vilém Faltýnek

1. NAHRÁVKA	
0:00:00	Představení pamětníka, narozen 29. 8. 1931, počat na Řípu. Tatínek zaváděl parní pily v Mukačevu, byl manuálně šikovný. Dva starší bratři. Po narození žili v Žalově, od roku 1932 bydleli v Holešovicích. Hospoda v Žalově měla divadelní sál, pan lékárník založil amatérský soubor, oba rodiče hráli amatérské divadlo. Bratři Mirek a Honza. Dědeček byl v první světové válce námořník. V Holešovicích bydleli u přístavu. Otec pochází z Purkarce, pracoval u elektrických drah, byl kontrolorem, později revizorem. Tatínkovy příhody ze služby u drah.
0:15:46	Výtvarníci v Holešovicích. – Kameraman Emil Sirotek, Kouzelný cirkus Laterny Magiky. Nevídaná nabídka: spolupráce na arabsky zpívané opeře v Káhiře. JS měl kreslit scénář. – Vojnu strávil v Armádním uměleckém souboru. – Vztah JS k hudbě J. S. Bacha. Plán na inscenaci Laterny Magiky na Kanárských ostrovech, na lodi. – Vztah otce k hudbě. Bratři chodili do houslí, pak na tzv. letenskou konzervatoř (soukromá škola) k profesoru Trpišovskému. Mirek později hrál na saxofon a klarinet. – S bratry tropili vylomeniny, otcova přísná výchova.
0:30:39	Historika, jak s bratry vyděsili maminku. – Řivnáč a údolí Morany [?]. – Nejmenovaný profesor z letenské konzervatoře. – Na konzervatoř narátora připravovala profesorka Jiránková. – Pavel Eisner, jeho překlady, mj. W. Whitmana. – Grafická škola, na níž JS studoval, ředitel Solar.
0:40:24	Otec se jmenoval Jan Srnec, matka Růženka, za svobodna Zadáková. Babička z matčiny strany byla Barbora. – Deepak Chopra, indický léčitel. JS souzní s knihou J. G. Herdera Uměním k lidskosti. – V rodině se v dětství hodně zpívalo. V biografu Domovina v Holešovicích působil dětský pěvecký sbor vedený Augustinem Vondřichem. JS tam úspěšně zpíval i sóla. – Vztah k Albertu Schweitzerovi. JS je od 50 let vegetariánem. – Jako dítě chodil do Masarykovy školy v Holešovicích.
2. NAHRÁVKA	
0:57:20	Rodiče Jan a Rosalie Srncovi. Povltavské vorařství má souvislost s rodinnou historií. Otec se zabýval pilami, byl technicky zručný, JS postavil šlapací autíčko. Dědeček byl v první světové válce u rakouského námořnictva v Janově. – Černé divadlo umožnilo mnoha lidem cestovat po světě. – Kantoři na grafické škole. Josef Solar byl významný písmomalíř. – JS kreslil od malinka. Bratři byli o tři a pět let starší. Soukromá škola profesora Trpišovského, byl to výborný sluchař. Rozepisoval dětem písně do hlasů. Dělal koncerty žáků školy i v domácnostech. – Dědeček a babička.
1:19:25	Tzv. letenská konzervatoř. Doma se muzicírovalo. Rodiče hráli v divadle. JS zpíval ve sboru A. Vondřicha. Za okupace zpívali směs národních písní Otakara Jeremiáše. Bratři Kříčkové pro ně napsali dětské písně. Vztah narátora k české hudební tradici, k lidové hudbě. Sbor se jmenoval Domovina. – Příběhy sousedů z Holešovic.

* Protokol nepředkládá ověřená fakta. Reprodukuje informace v té podobě, v jaké je uvádí narátor. Případná vnější doplnění jsou odlišena hranatými závorkami.

1:37:30	Nejmladší dcera Anna Srnková tančí v plzeňském baletu. Všech sedm dětí JS má blízko k divadlu. Je těžké vydržet v kumštu. – Vznik Laterny Magiky pro Expo 58, Evald Schorm zvolil Jana Švankmajera, jehož fantazie pramenila z loutkářské katedry na DAMU. Jiří Šlitr, Sylva Daníčková: jezdila s černým divadlem na zájezdy. Předvánoční zájezdy do Německa vydělaly divadlu na další sezónu. – Konzervatoř. JS chodil k dr. Kostohryzovi na basový klarinet.
1:47:33	Grafická škola na Smíchově. V nedalekém kostele Ioni hráli Thomase Manna, s hudbou Jaroslava Tůmy. JS se zajímá o žánry na rozhraní. Při natáčení filmů do „Kouzelného cirkusu“ JS spolupracoval se Zdeňkem Seydlem. Tvůrčí vklad kameramana, střihače Aloise Fišárka. – Volba výtvarné školy. – Plán na kafkovskou inscenaci. – Zájem o magii.
2:00:51	Kantoři na výtvarné škole. Studijní obory, mj knižní vazba. JS studoval grafiku, knižní ilustraci u Karla Müllera. Cvičení z figurální kresby. – Martin Hoffmeister. – Okupace 1939. – Na grafické škole poznal první manželku Zdeny (Radiju) Sýkorovou. Její otec byl zlatník, za komunistů vězněn. Manželka se narodila v Casablance. Sňatek 1952. Působila i v prvním souboru JS. Plakáty Josefa Flejšara.
3. NAHRÁVKA	
2:21:58	Narátor si uvědomuje, že neodpovídá vždy přímo na položenou otázku. Je vděčný za vzpomínky, které spontánně vyplouvají z paměti. – Od dětství byl ve skautu, vedoucí Vladimír Stárka – Wabi, JS měl přezdívku Vlk. – Studium na konzervatoři. Hlavní nejmenovaný pedagog (Albert Pek), dále [Ladislav] Vachulka. Ten byl odborník na středověkou a barokní hudbu. – Po návratu ze zájezdu v New Yorku se JS setkal s Janem Werichem. Setkání s Jiřím Voskovcem v USA. Promotér divadla se jmenoval Twain [?]. Potíže s názvem divadla, v USA vyvolával rasový kontext. Použit poprvé název Black Light Theatre.
2:38:33	Proč se rozhodl pro studium loutkářské katedry DAMU. Pedagogové na konzervatoři. Objevovaly se nové druhy divadla. A. M. Brousil z FAMU podpořil vznik loutkářské katedry. Katedru vedl Erik Kolár. Skupa uměl naučit jen své umění. Spolužáci Jan Švankmajer, Pavel Procházka – ten byl autorem kreslené znělky do Kanady. Jan Švankmajer založil (hudební) skupinu Sádrové hlavy, vystupovali ve Smečkách. Oldřich Korte šel taky po konzervatoři na loutkářskou katedru. V přijímací komisi byl Josef Pehr, dr. Malík, kantoři z herectví... JS si připravil k přijímačkám hru s předměty. – Spolužačky. První divadlo JS se jmenovalo Skupina 7/7. Z grafické školy tam šel profesor Lander. Albert Pek. Porozumění s Erikem Kolárem. – Eva Kröschlová byla zakládající člen divadla, účastnila se prvního zahraničního zájezdu.
2:55:46	Sedm malých forem, SeMaFor. Sádrové hlavy a začátky černého kabinetu, program z DAMU: „Zpěvy sladké francie“. „Koza Líza“, „Princ Brokát“ [„Brokát, princ z pohádky“]. Divadlo Loutka ve Stýblově pasáži [resp. pasáž Alfa]. Věra Říčařová. – Bohuslav Martinů.
3:07:24	„Zpěvy sladké Francie“. Knížku opřinesl Josef Pehr. Jeho „Kuťásek a Kutilka“ v televizi, JS k tomu improvizoval hudební doprovod. Pehr byl úspěšný v zahraničí. – Výuka na DAMU, lešení na výuku marionet. – Bratři Emil a Václav Havlíkovi. Tragické úmrtí ženy Václava [správně Emila] Havlíka. JS se měl původně zájezdu zúčastnit. – „Zpěvy sladké Francie“, JS režíroval s využitím černého paravanu – optický efekt mizení herců. – Věra Chytilová, vzpomínka na společný výlet. Dáša Bláhová z filmu „Hra o jablko“. – V „Zpěvech“ poprvé „zmizeli“ lidé. Byli na prvním festivalu černého divadla na Slovensku. – (s oporou soupisu tvorby na kartě z

	<i>Dokumentačního oddělení IDU</i>) Georges Lafay a Yves Yoli. Znal je, připisována mu inspirace jimi. V Moskvě se setkal s S. V. Obrazcovem. Sokolniki. Osobnosti, které tvořily později Expo 58. [VII. festival mládeže ve Vídni?, výstava 15. let soc. Československa v Moskvě?]. Výborný kontrabasista s rodinou zůstal v New Yorku, JS měl pak potíže, byl kontrolován.
3:29:20	Jiřina Švorcová. Luboš Pistorius a Vinohradské divadlo. Spolupráce JS na „Faustovi a Markétce“. Švorcová a Werich. Sylva Daníčková. – Inscenace „Pan Sen“, libreto napsali spolu s Milanem (Miloslavem?) Zelenkou z FAMU. Maňásky vytvořila Věra Říčařová. Premiéra v brněnské Radosti. Půl roku tam hráli, JS byl ženatý a dojížděl. Profesor Bezděk na ně dohlížel. – Význam tvorby Suchého a Šlitra pro tehdejší generaci. JS nevěří na náhodnost Šlitrova úmrtí.
3:44:08	O chod divadla se dnes stará syn Jiří. – Skupinu 7/7 tvořilo čtrnáct herců, sedm mužů a sedm žen. Manželé Lamkovi. Josef Lamka byl výtvarníkem u S+H. Miroslav Homola. – Vznik Inscenace „Kouzelník a prادلenka“. Jiří Vyskočil s divadlem spolupracoval až počínaje zájezdem do Edinburghu. Stál za spojením černého divadla s Divadlem Na zábradlí. Výtvarník Jiří Balcar. – Skupina Salamandr a černé divadlo? První černé divadlo Jiřího Srnce začalo v Edinburghu. František Kratochvíl. Skutečná inspirace: Georges Méliès. – Malíkovo Ústřední loutkové divadlo.
4. NAHRÁVKA	
4:05:21	<i>(videozáznam)</i> Vznik Černého divadla Praha. Spolupráce s Josefem Pehrem. Manželé Procházekovi. Divadlo Semafor. DAMU, výborné prostředí, vliv A. M. Broušila. JS připravil výstup na motivy staré hudby z válečkového gramofonu. – Jak vznikla Pradelenka. – Doba vzniku mnoha divadel podle vzoru Semaforu, v této době zakládal JS své černé divadlo. U černého divadla je důležité dostat se do duchovní úrovně předmětů. Princip sám je jednoduchý. Příklad hry s židlemi. Rekvizitám sluší zvuk. Je velký prostor pro fantazii. – Vznik dalších divadel, která kopírují technický princip, ale ne smysl.
4:29:25	Setkání s manželi Voskovcovými v NYC, hledání vhodného označení pro černé divadlo. Voskovec a Werich, jejich vzájemné hry. Osvobozené divadlo. Kontakt narátora s Janem Werichem. Kontakt s Adolfem a Martinem Hoffmeisterovými. – Soubor 7/7 vystupoval v Loutce a ve Smečkách. Členové souboru: Věra Říčařová, Karel Brožek, Eva Munková... Inscenace „Třikrát Bohuslav Martinů“. – Školní inscenace „Koza Líza“. „Princ Bajaja“, režie Hana Lamková. Manželé Lamkovi často spolupracovali i se vznikajícím černým divadlem při Laterně Magice.
4:42:12	Proč přišli o angažmá v Divadle Na zábradlí. Jednotlivé zkušenosti ilustrující dobové politické poměry. Nejmenovaná profesorka pohybu, dala k dispozici své studio. – Na základě účinkování v Loutce byli přizváni do Semaforu. V Loutce hráli Gozziho „Krále jelenem“. Divadlo Na zábradlí, zážitek nekolegiálnosti, někteří nenesli lehce, že černé divadlo bylo první na festivalu v Edinburghu. – Přítel Richard Weber. – Nepřejícnost z okruhu lidí kolem Ladislava Fialky (přes ÚV). Odchod byl nedobrovolný. – Naši předkové usilovali, abychom žili kulturně. S dětským sborem (Domovina) vystupovali za německé okupace v Obecním domě. I na ministerstvu kultury byli přející lidé.
4:56:42	Inscenace „To jsou věci“. V 7/7 byli manželé Lamkovi, Nad' a Munzarová, Lamka dělal rekvizity. Pod touto značkou vyjeli do Berlína. – Vztah k písmu. JS si vytvořil vlastní hranatou abecedu. V inscenaci „To jsou věci“ využita písmena a hudba W. A. Mozarta. Souvislost s Miroslavem Horníčkem.
5:06:53	Zlomový okamžik divadla. Manželé Kratochvílovi se chtěli stát členy souboru. Zájezd

	do Vídně, Kratochvílovi emigrovali. Málem se neuskutečnilo večerní představení. Pavel Kohout JS kontaktoval, JS ho odmítl. Kratochvíl založil černé divadlo v Austrálii, okopírované pražské. – S divadlem jezdili špioni. – V Miláně někdo střílel po členovi divadla. – Byl pod nátlakem, nucen ke spolupráci [s StB]. – Osobní setkání s ministrem Danielem Hermanem. Jeho projev o komunistech ve vládě.
5:19:25	Představení po odchodu Kratochvílových vyřešili tím, že hrál i JS, technika a titulní roli poprvé Dana Srncová. Konflikt s Kratochvílem trvá. JS strávil den výslechem na StB. – Tazatel konfrontuje svůj zážitek s černým divadlem z 80. let. František Kratochvíl. Black light Theatre pracoval s dvěma soubory, jeden cestoval, druhý hrál v Praze. Divadlo Františka Kratochvíla se jmenovalo Kreslené divadlo. – Šťastná období divadla: podle inscenací. „Týden snů“. Dnes JS pomýšlí na secesní, ornamentální inscenaci.
5:31:49	Jak se za dobu existence divadla změnila technika černého divadla. Velký posun, na počátku osvětlování díky Josefu Svobodovi, světelná stěna z automobilových reflektorů s výkryty. Později se začaly využívat luminiscenční barvy a UV svícení. Světelná stěna dnes jen občas. – Odchod JS z vedení divadla. Dodnes si zachovává supervizi, aby se divadlo nevymklo, např. směrem k pokleslé erotice. Divadlo dnes na cestách vede syn Jiří, doma žena Dana Srncová.
5:38:59	KONEC